

Súd: Okresný súd Svidník
Spisová značka: 3Csp/58/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620201564
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Tomáš Saraka
ECLI: ECLI:SK:OSSK:2022:8620201564.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Svidník sudcom Mgr. Tomášom Sarakom v spore žalobkyne A. B., nar.XX.XX.XXXX, bytom C.. D. XXX/XX, XXX XX C. právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sovietskych hrdinov č.163/66, 089 01 Svidník proti žalovanému BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava, IČO:47 967 692 zastúpenému Advokátska kancelária JUDr. Lukáš Mojsej s.r.o., so sídlom Žižkova 2073/19, 040 01 Košice, IČO:51 417 685 o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 1.728,59 eur s príslušenstvom takto

rozhodol:

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 8494975609 zo dňa 25.04.2009 v časti 3 Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 7, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienok.“ j e neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 8494975609 zo dňa 25.04.2009 v obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička v článku 5 – Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZOÚ, bod 5.4, v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a sankčným úrokom vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ j e neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

Žalovaný j e p o v i n n ý zaplatiť žalobkyňi sumu 97,45 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu žalobkyne z a m i e t a .

V časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok náhradu trov konania žalobkyňi n e p r i z n á v a .

- 2 -

V časti o zaplatenie primeraného finančného zadostučinenia žalobkyňa m á n á r o k na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa dňa 31.08.2020 podala na tunajšom súde žalobu, ktorou sa domáhala, aby súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 8494975609 zo dňa 25.04.2009 v časti 3 Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod 7, v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienok a zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere dostupná pôžička č. 8494975609 zo dňa 25.04.2009 v obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička v článku 5 – Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZOÚ, bod 5.4, v znení: „V prípade, ak sa úver stane predčasne splatným v zmysle bodu 5.2 OP, Banka je oprávnená úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom podľa Oznámenia a sankčným úrokom vo výške stanovenej v Oznámení, a to od dátumu predčasnej splatnosti až do úplného splatenia zmluvného záväzku Klienta voči Banke.“ sú neprijateľné zmluvné podmienky. Súčasne žiadala aby súd žalovanému uložil povinnosť zaplatiť jej primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.728,59 eur.

2. Svoju žalobu odôvodňovala tým, že s právnym predchodcom žalovaného, Poštovou bankou, a.s. uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu- Zmluvu o úvere dostupná pôžička č.8494975609 zo dňa 25.4.2009 predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,-eur, ktorý sa zaviazala zaplatiť v 50 mesačných splátkach vo výške 70,27 eur. V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 24 % a RPMN vo výške 26,82 %. Citujúc § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka uviedla, že dojednanie o rozhodcovskej doložke obsiahnuté v časti 3 bod 7 zmluvy je takou neprijateľnou zmluvnou podmienkou, čo už bolo právoplatne určené aj v rozsudku Okresného súdu Prešov sp.zn.24C/182/2015 zo dňa 21.2.2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp.zn.19Co/88/2018 zo dňa 04.10.2018 z ktorého žalobkyňa odcitovala časť odôvodnenia. Rovnako je podľa žalobkyne neprijateľnou zmluvná podmienka obsiahnutá v článku 5 bod 5.4 obchodných podmienok predmetnej zmluvy. Poukazujúc na § 3 ods.5 veta tretia zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 4 ods.2 písm. b/ zák. č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa tvrdila, že požaduje primerané finančné zadostučinenie vo výške 1.728,59 eur, keď tento nárok ako ho požaduje zohľadňuje skutočnosť, že sumu 1.728,59 eur žalovanému preplatila nad istinu úveru a že žalovaný v zmluve použil neprijateľné zmluvné podmienky. Tvrdiac, že primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň aj funkciu relutárnu uviedla, že prípustnosť žaloby vyvodzuje z § 3 ods.5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa v spojení s § 298 ods.2 CSP, z ktorého vyplýva možnosť priznania primeraného finančného zadostučinenia spotrebiteľovi aj v konaní, v ktorom sa domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky a v tejto časti konania je úspešný.

3. Ako dôkaz na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa v žalobe označila a pripojila k nej Zmluvu o úvere dostupná pôžička zo dňa 25.04.2009.

4. Žalovaný sa k žalobe písomne vyjadril tak, že žiadal ju ako nedôvodnú a neopodstatnenú v celom rozsahu zamietnuť. K tvrdeniu žalobkyne o neprijateľnosti zmluvnej podmienky- rozhodcovskej doložky poukázal na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 438/2018 zo dňa 11.6.2019, ktorý vo vzťahu k platnosti rozhodcovskej doložky (poukazom na § 53 ods.4 písm. r/ Občianskeho zákonníka) konštatoval, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby mal spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia

- 3 -

nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Podľa žalovaného obsahom Zmluvy (nie Všeobecných obchodných podmienok), bol okrem iného aj súhlas žalobkyne s návrhom, aby prípadné spory vzniknuté z tejto Zmluvy boli rozhodnuté prednostne v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ je táto podmienka splnená, nemožno sa podľa žalovaného bez ďalšieho dovolávať neplatnosti takejto doložky, ktorá síce bola medzi bankou a žalobkyňou dojednaná ako súčasť zmluvy o úvere s poukazom na článok VOP, ale nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, lebo nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Žalobkyňa mala možnosť si vybrať, či sa podrobí rozhodcovskému konaniu, alebo spory vyplývajúce zo zmluvy prejedná všeobecný súd, žalobkyňa uzatvorila podľa § 3 zákona č.335/2014 Z.z. o spotrebiteľskom rozhodcovskom konaní so žalovaným spotrebiteľskú rozhodcovskú zmluvu, kde súhlasila s tým, aby spory zo zmluvy o úvere s Poštovou bankou, a.s. riešil totožný rozhodcovský súd, ako ten, čo vydal napadnutý rozsudok, túto zmluvu uzatvárať vôbec nemusela a nebola podmienkou poskytnutia úveru. Poukázal na § 93b ods.1 a 2 zákona o bankách účinného v tom čase podľa ktorého banka bola povinná ponúknuť klientovi návrh rozhodcovskej doložky a klientovi bola daná možnosť

neprijíť túto ponuku. Vo vzťahu k úrokom poukázal na to, že tieto je dlžník povinný platiť od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich riadneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní, na povinnosť platiť úroky z úveru nemá vplyv ani zosplatenie úveru, žalobkyni tento zámer veriteľa musel byť jasný, preto ani druhú žalobkyňou napádanú zmluvnú podmienku nemožno považovať za neprijateľnú. Žalobkyni vyčítal tiež chabé odôvodnenie žaloby, keď neupresnila, v čom presne spôsobujú zmluvné podmienky nerovnováhu. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie označil za nedôvodný, nakoľko právo na primerané finančné zadosťučinenie žalobkyni voči žalovanému vôbec nevzniklo, preto ho nemôže ani preukázať, chýba zákonný predpoklad úspešného uplatnenia práva alebo povinnosti, výška požadovaného zadosťučinenia žalobkyňou ani nebola dostatočne odôvodnená. Podľa žalovaného v predošlom konaní nebolo rozhodnuté o porušení práva či povinnosti, práve naopak, žalobkyňa je podľa spomínaného rozsudku dlžníkom, jej postup je preto bezúspešné a šikanózne uplatňovanie práva.

5. Žalobkyňa, ktorá uznesením zo dňa 06.10.2020 bola postupom podľa § 167 ods.3 CSP vyzvaná písomne sa vyjadriť k vyjadreniu žalovaného k žalobe písomnú repliku nepodala.

6. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie, pred ktorým žalovaný doručil súdu rozhodcovský rozsudok sp.zn.ISC0910089 z ktorého je podľa neho zrejmé, že jeho právny predchodca- Poštová banka, a.s. podala žalobu na rozhodcovský súd, ktorý dňa 30.04.2014 vydal rozhodcovský rozsudok právoplatný dňa 28.08.2014 a vykonateľný dňa 01.09.2014, kde zaviazal žalobkyňu k plneniu istiny 1.565,94 eur a príslušenstva, pričom žalobkyňa v rozhodcovskom konaní bola absolútne nečinná, výzva rozhodcovského súdu na podanie žalobnej odpovede vrátila sa ako nedoručená s poznámkou pošty adresát neznámy. Poukázal na § 35 zákona o rozhodcovskom konaní s tým, že rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa § 37 má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu.

7. Žalobkyňa na pojednávaní prostredníctvom právneho zástupcu na žalobe v celom rozsahu trvala. Za nepravdivé označila tvrdenie žalovaného, že mala možnosť si vybrať či sa podrobí rozhodcovskému konaniu alebo konaniu pred všeobecným súdom vzhľadom na to, že žiadna taká možnosť výberu z rozhodcovskej doložky nevyplýva, práve naopak, v zmysle dojednanej doložky ak dodávateľ uplatní právo na rozhodcovskom súde, žalobkyňa bola povinná sa tomu podriaďiť, žiadna možnosť vyslovenia nesúhlasu tam uvedená nie je. K poukazu žalovaného na zákon o bankách uviedla, že banka má dať návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, avšak v žiadnom prípade z neho nevyplýva, že má právo vnútiť spotrebiteľovi rozhodcovskú doložku. Čo sa týka druhej žalovanej neprijateľnej zmluvnej podmienky,

- 4 -

poukázala na to, že táto už bola súdmi opakovane určená za neprijateľnú, a to napr. rozsudkami Krajského súdu v Prešove sp.zn.19CoCsp/27/2021, 22Co/2/2017, 7Co/61/2019 a poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn.5Cdo/42/2020 z ktorého vyplýva, že predlžovanie splatenia, resp. platenia zmluvných úrokov až do úplného splatenia úveru je v neprospech spotrebiteľa, že je neprípustné, preto aj táto zmluvná podmienka je neprijateľná.

8. Žalovaný na pojednávaní trval na nesúhlase so žalobou. Poukázal na úplnú pasivitu žalobkyne v rozhodcovskom konaní, taktiež na jej úplnú pasivitu po vydaní rozhodcovského rozsudku, keď mala možnosť podať žalobu o zrušenie rozhodcovského rozsudku, čo neurobila, nemôže teda po 6 rokoch od jeho vydania snažiť sa zvrátiť a zhojiť následky tejto svojej pasivity.

9. Súd na pojednávaní oboznámil obsah spisu Okresného súdu Svidník sp.zn.4Csp/110/2019 za účelom jednak posúdenia podmienok konania, ako aj vzhľadom na § 295 CSP, keďže z uvedeného spisu vyplýva, že v súvislosti s porušením spotrebiteľských práv žalobkyne z totožnej úverovej zmluvy bolo už na tunajšom súde vedené konanie o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 297,45 eur, ktorému predchádzalo konanie pod sp.zn.7Csp/7/2018 o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 297,45 eur a o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky z totožnej zmluvy o úvere zo dňa 25.04.2009 č.8494975609, kde žalovaným bola obchodná spoločnosť Poštová banka, a.s., po zmene obchodného mena 365.bank, a.s. Z uvedeného spisu vyplýva, že rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 24.01.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k.2Co/60/2019-121 bolo Poštovej banke, a.s. uložené vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 297,45 eur s prísl., ďalej bola za neprijateľnú určená zmluvná podmienka v článku 4 bod 4.6 obchodných podmienok predmetnej zmluvy

o úvere, pričom rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 15.03.2022, právoplatným dňa 04.05.2022 bolo žalobkyni prisúdené proti žalovanému 365.bank, a.s. v súvislosti s porušením spotrebiteľských práv primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200,-eur.

10. K uvedenému žalobkyňa prostredníctvom právneho zástupcu na pojednávaní uviedla, že na samotný základ nároku uplatneného v tomto konaní podľa nej tieto predošlé konania nemajú vplyv, naďalej je dôvodné určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré ešte neboli judikované ako neprijateľné v tomto konkrétnom vzťahu, ani vo vzťahu medzi účastníkmi zmluvy a vplyv nemajú ani na základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie, premietnuť sa môžu nanajvýš do výšky tohto nároku, keď z oboznámených rozhodnutí vyplýva, že výška bezdôvodného obohatenia z danej zmluvy na úkor žalobkyne bola 297,45 eur a nie suma z ktorej vychádzali v žalobe. Uviedla, že suma už prisúdeného zadosťučinenia vo výške 200,-eur vychádzala z toho, že určená bola jedna neprijateľná zmluvná podmienka, logicky teda ak by boli uplatňované aj ďalšie neprijateľné zmluvné podmienky, aj suma priznaného zadosťučinenia bola by vyššia, čo sa nestalo, preto zadosťučinenie za danú zmluvnú podmienku nebolo ani primerané, ani postačujúce, preto trvá na žalobe v celom rozsahu. K žalovaným tvrdenej pasivite v rozhodcovskom konaní uviedla, že žaloba jej v rozhodcovskom konaní ani nebola riadne doručená, zásielka sa vrátila nie preto, že by si ju nevyzdvihla, ale s tým, že adresát je neznámy, rovnako bol zjavne doručovaný aj rozhodcovský rozsudok, o ktorom ani nemala vedomosť, čo podľa nej je ďalší dôvod pre priznanie zadosťučinenia.

11. Žalovaný postup žalobkyne, ktorá vo viacerých samostatných konaniach domáha sa svojich nárokov a primeraného finančného zadosťučinenia označil za rozporný s článkom 5 základných princípov CSP, ide o zjavné zneužitie práva, zadosťučinenie má mať sankčný charakter a nemá byť zdrojom obohacovania sa žalobkyne, postup žalobkyne odporuje dobrým mravom a nemôže požívať právnu ochranu. Žalobkyňa už pri podávaní pôvodnej žaloby musela a mohla uplatniť a byť si vedomá daných - 5 -

ďalších zmluvných podmienok, ktoré žiada určiť za neprijateľné. Ak by aj súd určil neprijateľnosť niektorej zmluvnej podmienky, nemal by podľa žalovaného v okolnostiach tu súdnej veci priznať žiadne primerané finančné zadosťučinenie a takisto v zmysle § 257 CSP ani náhradu trov konania, nakoľko postup žalobkyne, ktorá uplatnila vo viacerých konaniach nároky z tej istej zmluvy je dôvodom hodným osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania.

12. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomných vyjadrení žalovaného, vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených žalobkyňou a žalovaným a tiež oboznámením sa s obsahom spisu Okresného súdu Svidník sp.zn.4Csp/110/2019 (§ 295 CSP), keď vykonanie žiadneho z dôkazov nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a zistil tento skutkový stav:

13. Nebolo sporné, že dňa 25.04.2009 žalobkyňa uzavrela s Poštovou bankou, a.s. ako bankou písomnú zmluvu označenú ako „Zmluva o úvere dostupná pôžička“, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 2.000,-eur. Podľa zmluvy žalobkyňa sa zaviazala splatiť tento úver v mesačných splátkach, ako počet splátok je v zmluve uvedený počet 50, ako výška splátky je v zmluve uvedená suma 70,27 eur a splatnosť splátok je mesačne k 25. dňu v kalendárnom mesiaci počnúc prvou splátkou splatnou dňa 25.05.2009. V zmluve je uvedený deň konečnej splatnosti úveru 25.06.2013. V zmluve je uvedená RPMN a úroková sadzba premenlivá 24 % p.a. Nebolo sporné, že predmetná zmluva je spotrebiteľskou zmluvou. Nebolo tiež medzi stranami sporné, že z dôvodu postúpenia pohľadávky je právnym nástupcom Poštovej banky, a.s. žalovaný, čo tento v konaní sám potvrdil.

14. Žalobkyňa žiadala určiť za neprijateľnú zmluvnú podmienku zmluvnú podmienku uvedenú v časti 3 zmluvy označenej ako Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, v bode 7 kde je uvedené, cit „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, sa budú rozhodovať v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“ Znenie rozhodcovskej doložky vo Všeobecných obchodných podmienkach, na ktoré tu posudzované ustanovenie odkazuje je uvedené v žalovaným predloženom rozhodcovskom rozsudku (č.l.32 – 35 spisu) z ktorého vyplýva, že podľa bodu 10.2.2 VOP sa zmluvné strany zmluvy o úvere dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní Služieb, Bankových produktov a/alebo

vykonávaní Bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej Zmluvy, a to v nasledovnom znení:

a/ pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania;

b/ pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

Podľa bodu 2 v 1.časti VOP- „Definícia pojmov“ rozhodcovským súdom je Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROZHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a.s., IČO:35 862 882. zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č.3157/B.

15. Súd sa po vykonanom dokazovaní stotožňuje s názorom žalobkyne, že jedná sa v danom prípade o neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a preto žalobu v tejto časti považoval za dôvodnú.

16. Podľa § 53 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom k 25.04.2009 (kedy bola uzavretá zmluva o úvere) spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len

- 6 -

„neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

(2) Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

17. Podľa § 53 ods.3 Občianskeho zákonníka ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods.4 Občianskeho zákonníka v znení k 25.04.2009 za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré r/ vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

19. Podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka v znení k 25.04.2009 neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

20. Podľa § 54 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení k 25.04.2009 zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Tu posudzovaná úverová zmluva, ako aj priamo v nej obsiahnuté a predformulované dojednanie v časti 3 bod 7 majú povahu vopred bankou predtlačeneho formulára, do ktorého zasiahnuť (vpísať, doplniť údaje) bolo možné len pokiaľ ide o osobné údaje o klientovi, údaje o čerpaní úveru a deň a miesto podpisania zmluvy. Zmluvná podmienka o rozhodcovskej doložke je tam celá predformulovaná bez možnosti ju vylúčiť alebo vyjadriť s ňou osobitne súhlas/nesúhlas. Žalovaný nepreukázal, že by predmetná zmluvná podmienka bola so žalobkyňou individuálne vyjednaná.

22. Súd sa stotožňuje s názorom žalobkyne, že predformulované ustanovenie časti 3 bod 7 zmluvy, ktorého obsah žalobkyňa zjavne nemohla ovplyvniť ani zo zmluvy vylúčiť (opak preukázaný žalovaným nesúcim v tejto časti dôkazné bremeno nebol) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a ide preto o neprijateľnú zmluvnú podmienku. Z hľadiska posúdenia či ide alebo nejde o neprijateľnú zmluvnú podmienku nie je podstatné, či sa žalobkyňa mohla s daným ustanovením vopred oboznámiť (predformulované tlačivo zmluvy si prečítať), podstatné je, či mohla alebo nemohla ovplyvniť jeho obsah (viď § 53 ods.2 OZ).

23. Aj podľa článku 3 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie

tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

24. V čase uzavretia zmluvy Občiansky zákonník už mal medzi neprijateľnými zmluvnými podmienkami, ktorých demonštratívny výpočet je uvedený v jeho § 53 ods.4 zahrnuté ako neprijateľné

- 7 -

také ustanovenie, ktoré sa dotýka rozhodcovskej doložky. To bolo doplnené novelou Občianskeho zákonníka uskutočnenou zákonom č.568/2007 Z.z. účinným od 1.1.2008. Ide o ust. § 53 ods.4 písm.r) podľa ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní. Bez ohľadu na uvedené podrobiť súdnej kontrole rozhodcovskú doložku umožňuje aj ustanovenie § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „generálna klauzula“). Ustanovenie § 53 ods.4 v tom čase účinného Občianskeho zákonníka obsahuje indikatívny výpočet neprijateľných zmluvných podmienok (použité slovo „najmä“). Pri výklade súd čiastočne vychádzal aj z prílohy už spomínanej Smernice 93/13/EHS, ktorá za neprijateľnú zmluvnú podmienku odporúča ako vzor aj zmluvnú podmienku „neposkytnúť spotrebiteľovi právo alebo mu brániť v uplatňovaní práva podať žalobu alebo podať akýkoľvek iný opravný prostriedok, najmä vyžadovať od spotrebiteľa, aby riešil spory neupravené právnymi ustanoveniami výhradne arbitrážou, nevhodne obmedzovať prístup k dôkazom alebo ukladať mu povinnosť dôkazného bremena, ktoré by podľa práva, ktorým sa riadi zmluvný vzťah, malo spočívať na inej zmluvnej strane.“

25. Cieľom rozhodcovskej zmluvy alebo doložky je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu arbitrom, rozhodcom ako súkromnou osobou na ktorú zmluvné strany delegovali takúto právomoc, pričom rozhodcovská zmluva je častokrát vyjadrená len v podobe rozhodcovskej doložky splyvajúcej s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve, ako tomu bolo v tu súdenom spore. Rozhodcovský súd je tu z rozhodnutia dodávateľa paušálnym spôsobom zakotvený v zmluvných podmienkach ešte pred vznikom samotnej štandardnej zmluvy, čo spotrebiteľovi nedáva na výber a ten tak môže zmluvu len ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým zmluvným a všeobecným obchodným podmienkam, teda aj rozhodcovskému konaniu, čo samo osebe je dostačujúce na záver o neprijateľnosti takejto rozhodcovskej doložky vzhľadom na jej zásadný dopad a dôsledky na vzťahy medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Súd je toho názoru, že zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní je neprijateľná, preto podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka neplatná. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak síce spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Pri zisťovaní, či nejde o nekalú rozhodcovskú doložku je pritom potrebné skúmať všetky dôležité skutočnosti, ktoré vyvolávajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Za také okolnosti možno považovať napr. neprijateľné miesto rozhodcovského konania, ktoré môže spotrebiteľa odradiť od uplatnenia svojich práv (rozsudok SDEÚ vo veci C 40/08 Asturcom Telecomunicaciones SL proti E. F. G.), alebo pravidlá rozhodcovského konania, ktoré ukladajú povinnosti, ktoré predpisy upravujúce občianske súdne konanie neupravujú a ktoré sú v neprospech spotrebiteľa napr. poplatok za vyjadrenie k žalobe a bez zaplatenia ktorého sa na vyjadrenie spotrebiteľa neprihliada.

26. Rozhodcovskú doložku koncipovanú v takom znení, ako je obsiahnuté v článku 3 bod 7 Zmluvy súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku a ako takú podľa § 53 ods.5 Občianskeho zákonníka za absolútne neplatnú, nakoľko celkom zjavne spôsobuje značnú nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Podstatnou z hľadiska vyslovenia absolútnej neplatnosti tohto dojednania je najmä skutočnosť, že táto podmienka, nebola so spotrebiteľom

- 8 -

individuálne dojednaná a spotrebiteľ celkom zjavne nemal reálnu možnosť ju ovplyvniť, resp. ju vylúčiť keďže táto je súčasťou dodávateľom vopred jednostranne pripravených záverečných ustanovení zmluvy. Samotná forma akou sú tieto napísané, a to drobným, ťažko čitateľným husto popísaným textom už sama osebe podstatne sťažuje riadne oboznámenie sa spotrebiteľa s obsahom dojednaní v takomto texte

obsiahnutými, pričom rozhodcovská doložka splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve a navyše pokiaľ ide o konkrétne znenie a podmienky doložky, odkazuje spotrebiteľa na ďalší dokument-Všeobecné obchodné podmienky. Doložka v nich obsiahnutá núti spotrebiteľa riešiť spory s dodávateľom v rozhodcovskom konaní na rozhodcovskom súde zvolenom dodávateľom, pričom mu síce zdanlivo dáva právo obrátiť sa aj na všeobecný súd, ale len v prípade, žeby on žaloval banku. V prípadoch, kde žalobcom je banka je nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu.

27. Ak žalovaný v rámci svojej obrany poukázal na zákonnú povinnosť v zmysle zákona o bankách ponúknuť návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy, tak k tomu súd uvádza, že v danom prípade postup právneho predchodcu žalovaného nebol v súlade s § 93b zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len Zákon o bankách) zakotvujúcim povinnosť banky predložiť klientovi návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, keďže ustanovenie § 93b ods.2 veta druhá tohto zákona v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy so žalobkyňou jasne predpokladalo možnosť výberu klienta (tu žalobkyne) či návrh rozhodcovskej zmluvy prijme či neprijme, čo v danom prípade nebolo dodržané. Neskoršou novelizáciou aj zákonodarca zvolil presnejšiu úpravu, podľa ktorej je banka povinná preukázateľne poučiť klienta o dôsledkoch uzavretia navrhovanej rozhodcovskej zmluvy a aby klient mal možnosť voľby. Dodávateľ nedal žalobkyni na výber, doložka neponúka na výber z alternatív súhlasím- nesúhlasím, žalobkyňa mala len možnosť buď odmietnuť úverovú službu alebo ju prijať so všetkými obchodnými podmienkami. Za takýchto okolností nešlo o návrh pre žalobkyňu tak, ako predpokladal zákon o bankách.

28. Znenie rozhodcovskej doložky vo Všeobecných obchodných podmienkach ktoré má dopĺňať doložku uvedenú v zmluve síce dáva spotrebiteľovi možnosť výberu medzi všeobecným a rozhodcovským súdom, ale iba v prípade, ak je sám žalobcom, aj to iba v prípade, ak spor iniciuje skôr ako dodávateľ. V prípade ak dodávateľ podá prvý žalobu na rozhodcovskom súde, spotrebiteľ je povinný podrobiť sa právomoci rozhodcovského súdu, a to aj v prípade, ak by neskôr sám chcel podať voči dodávateľovi žalobu na všeobecný súd. Tým je spotrebiteľovi fakticky odňatá možnosť brániť sa v sporoch zo spotrebiteľskej zmluvy pred všeobecným súdom. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno považovať za platne uzatvorenú, nakoľko v prípadoch, ak je žalobcom dodávateľ, nie je spotrebiteľovi umožnené brániť sa mimo rozhodcovského súdu, čo sťažuje prístup spotrebiteľa k spravodlivosti a spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Súd sa pri svojej činnosti pravidelne stretáva s rozhodcovskými doložkami uzatváranými predchodcom žalovaného s rôznymi spotrebiteľmi a je nemožné uveriť tomu, že by desiatky rôznych spotrebiteľov nezávisle od seba pri "individuálnom" dohodovaní rozhodcovskej doložky prejavili presne takú istú individuálnu vôľu pokiaľ ide o jej vyjednané znenie, výber rozhodcovského súdu, ktorým je vždy rovnaký rozhodcovský súd a vôbec celkové dojednanie rozhodcovskej doložky ktoré je vždy totožné. Veriteľ mohol na základe tejto rozhodcovskej doložky vec predložiť na prejednanie rozhodcovskému súdu, ktorý sám určil a vylúčiť tak súd, ktorý by bol inak príslušný. Spotrebiteľ týmto stratil právo brániť sa voči nárokom veriteľa na všeobecnom súde v mieste svojho bydliska. Súdu z jeho činnosti je známe, že je to práve a výlučne (s iným prípadom sa súd zatiaľ nestretol) veriteľ kto iniciuje konanie pred rozhodcovským súdom. Sám veriteľ, ktorý zostavil znenie rozhodcovskej doložky vo svojej vopred pripravenej formulárovej podobe, jednostranne určil, komu, resp. ktorému rozhodcovskému súdu, bude vec predložená. Vychádzajúc z komplexnej úpravy rozhodcovskej doložky je potom potrebné túto považovať v celosti za neprijateľnú, spôsobujúcu značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a

- 9 -

to aj v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora Európskej únie (C-240/98 až C-244/98, C-40/08, C-473/00, C-243/08, C-168/05).11. Rozhodcovskú doložku preto súd vyhodnotil ako nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti v zmysle § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

29. Ako už súd uviedol, rozhodcovská doložka uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa si vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená. Vznik rozhodcovskej doložky vyžaduje individuálne rozhodnutie spotrebiteľa o tom, že si vymieňuje rozhodcovské konanie, a to preukázateľne. V tejto súvislosti súd poukazuje i na stanovisko schválené dňa 27.09.2010 na spoločnom rokovaní občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove sa (okrem iného) uvádza „Zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve uzavretej po 31.12.2007 alebo vo všeobecných obchodných podmienkach inkorporovaných do takejto zmluvy, ktorá nebola spotrebiteľom individuálne

dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní, bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok na návrh dodávateľa mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak sice spotrebiteľ podľa nej má možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a štátnym súdom, ale ak by podľa takejto doložky začalo rozhodcovské konanie na návrh dodávateľa, spotrebiteľ by bol nútený podrobiť sa rozhodcovskému konaniu alebo podať návrh na štátnom súde, ak by chcel zabrániť rozhodcovskému konaniu. Súdu nič nebráni postupovať obdobne aj za stavu, že zmluva bola uzavretá pred 01. januárom 2008.“

30. Ak žalovaný v rámci snahy obhájiť platnosť, resp. prijateľnosť danej rozhodcovskej doložky poukazoval na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III.ÚS 438/2018, tak k tomu súd uvádza, že z bodu 10 odôvodnenia predmetného nálezu vyplýva, že v tam prejednávanom prípade sťažovateľovi ako žalobcovi bola daná možnosť výberu medzi tým, či o vzájomných sporoch z úverovej zmluvy bude príslušný rozhodovať rozhodcovský súd alebo všeobecný súd, žalobca však možnosť výberu nevyužil a nevyznačením nesúhlasu v predznačenom políčku vyslovil súhlas s príslušnosťou rozhodcovského súdu na prejednávanie a rozhodovanie sporov v súvislosti so zmluvou o úvere a návrh rozhodcovskej zmluvy prijal.

31. V tu súdenej veci žalobkyňa žiadnu možnosť výberu nemala, formulár zmluvy neponúka možnosť výberu medzi alternatívou súhlasím- nesúhlasím, nemohla vyznačiť, či rozhodcovskú doložku prijíma alebo neprijíma, preto argumentácia žalovaného nemohla obstáť a súd preto žalobe v danej časti vyhovel a určil predmetnú zmluvnú podmienku za neprijateľnú.

32. Súd podporne odkazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn. 10Csp/31/2021, kde v inej zmluve o úvere Poštovej banky, a.s. boli už za neprijateľné právoplatne určené obe tu žalobkyňou žalované neprijateľné zmluvné podmienky alebo na rozsudok Okresného súdu Prešov, sp. zn. 24C/182/2015, zo dňa 21.2.2018, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/88/2018, zo dňa 4.10.2018, a to konkrétne bod 21. a 22. odôvodnenia tohto rozsudku; ďalej na bod. 16 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu Prešov, sp. zn. 13Co/156/2019 zo dňa 25.02.2020, cit.: „...odvolací súd poukazuje na to, že právna úprava (viď napr. zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách) upravuje povinnosť veriteľa, ktorý je bankou ponúknuť spotrebiteľovi neodvolateľný návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy a to tak, aby spotrebiteľ mal možnosť voľby, t. j. aby mal možnosť rozhodnúť sa či
- 10 -

predložený návrh na uzatvorenie rozhodcovskej zmluvy prijme alebo neprijme. Banka ako veriteľ je tiež povinná preukázateľne poučiť klienta o následkoch uzatvorenia takejto rozhodcovskej zmluvy. Z uvedeného ustanovenia tak vyplýva, že pre dojednanie rozhodcovského konania je potrebné individuálne dojednanie rozhodcovského konania zo strany spotrebiteľa. Odvolací súd zdôrazňuje, že pre preukázateľné poučenie spotrebiteľa o možnosti voľby a o dôsledkoch rozhodcovského konania nepostačuje, ak sa rozhodcovská doložka uvedie len ako súčasť VOP, pretože podstatou VOP je, že sa v rámci konania kontraktácie nemenia. Práve v uvedenom spočíva faktická nerovnosť uvedenej zmluvnej podmienky. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaný ako veriteľ osobitne poučil žalobkyňu o následkoch prijatia rozhodcovskej doložky a tiež nie je zrejmé, že VOP umožňujú žalobkyňi rozhodcovskú doložku odmietnuť. Odvolací súd poukazuje na to, uvedená zmluvná podmienka bola zo strany žalovaného formulovaná tak, aby dočielila uzatvorenie rozhodcovskej doložky bez toho, aby žalobkyňa mala možnosť túto rozhodcovskú doložku odmietnuť. Odvolací súd tiež poukazuje na rozhodnutie Okresného súdu Prešov, č. k. 9C/127/2014-126 zo dňa 19.12.2016, v ktorom bola taktiež uvedená zmluvná podmienka vyhlásená za neprijateľnú.“

33. S poukazom na citované rozhodnutia súdov a taktiež aj s poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/1/2012 a sp. zn. 6Cdo/3/2013, ako aj na Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. ÚS55/2011, sp. zn. IV. ÚS 60/2011 a sp. zn. I. ÚS 456/2011 súd I. výrokom rozhodol, že táto zmluvná podmienka je neprijateľná.

34. Druhou žalobkyňou namietanou zmluvnou podmienkou bola zmluvná podmienka uvedená v Obchodných podmienkach pre úver – dostupná pôžička v článku 5 - Predčasné splatenie úveru, následky nesplácania a ukončenie ZOÚ, bod 5.4). Zmluvná podmienka totožného znenia bola za neprijateľnú vyhlásená napr. rozsudkom Okresného súdu Prešov sp. zn. 29Csp/6/2018 zo dňa 21.01.2019, z ktorého si súd osvojil závery a z ktorého zároveň cituje: „ Zmluvná podmienka uvedená

v bode 6.4 obchodných podmienok pre úver dostupná pôžička už bola právoplatným rozhodnutím súdu, konkrétne rozsudkom KS v Prešove zo dňa 28.11.2017 pod sp. zn. 2Co/2/2017 vyhlásená za neprijateľnú podmienku. 56. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprimeraná, ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. 57. Úroky za poskytnutie úveru sa na rozdiel od odplaty za akúkoľvek inú odplacnú službu, či kúpu tovaru odlišujú tým, že plynutím času narastajú. Dohoda o platení úrokov za úver aj po splatnosti spôsobuje, že takéto úroky v skutočnosti navyšujú cenu za užívanie finančných prostriedkov za obdobie do dohodnutej alebo dochádza k obchádzaniu inštitútu iného plnenia na účely aplikácie ust. § 3a ods. 2 Nariadenia vlády č.87/1995 Z. z. Z uvedených dôvodov dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania, príp. ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru, spôsobujú značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavujú značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. Podľa názoru súdu niet kogentnej úpravy o úrokoch popri úrokoch z omeškania. Zákon reguluje úroky za úver bez časovej úpravy, a preto dohoda o takýchto úrokoch je odklonom od dispozitívnej úpravy a je nielen v neprospech spotrebiteľa, ale vyvoláva hrubú nerovnováhu v neprospech slabšej zmluvnej strany. Navyiac tak sa takáto dohoda dostáva aj do rozporu s ust. § 3a Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., a preto je neplatným právnym úkonom pre rozpor s ust. § 39, § 52 ods. 2 v spojení s ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a súčasne neprijateľnou zmluvnou podmienkou (rozsudok KS v Prešove sp. zn. 6Co/190/2014, sp. zn.19Co/4/2017, sp. zn. 22Co/2/2017).“

- 11 -

35. O individuálnom nevyjednaní Obchodných podmienok pre úver – dostupná pôžička v danom prípade nemôže byť pochýb, keďže ako súd uviedol na pojednávaní, už iná zmluvná podmienka z tých istých obchodných podmienok z tej istej úverovej zmluvy (článok 4 bod 4.6) právoplatne určená za neprijateľnú bola, a to rozsudkom Okresného súdu Svidník č.k.7Csp/7/2018-40 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k.2Co/60/2019-121.

36. Dané ustanovenie je navyše neurčité, lebo odkazuje na ďalší dokument „Oznámenie“, klient sa z neho teda ani nedozvie aký úrok a sankčný úrok vlastne bude musieť platiť a ani článok 3 bod 3.1 obchodných podmienok, ktorý je nazvaný „Úroky a poplatky“ neupravuje konkrétne sadzby, ale opäť len určuje, že klient má povinnosť platiť za poskytnutý úver banke úroky v zmysle aktuálneho Oznámenia o úrokových sadzbách. Správny a plne dôvodný je navyše poukaz žalobkyne podporený rozhodnutím Najvyššieho súdu SR na to, že predmetné ustanovenie odporuje pravidlu, že po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny len vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (viď publikované rozhodnutie R 5/2021 o kumulácii zmluvných úrokov a úrokov z omeškania), preto o neprijateľnosti daného dojednania, ktorá už navyše súdmi bola právoplatne opakovane konštatovaná súd nepochybuje. Preto súd II. výrokom rozhodol, že aj táto zmluvná podmienka je neprijateľná.

37. I keď žalovaný predmetnú úverovú zmluvu nekreoval, zmluvné dojednania nedojednával a zmluvu so žalobkyňou neuzatváral, je pasívne vecne legitimovaný na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keďže nebolo sporné, že pohľadávka z predmetnej úverovej zmluvy bola mu postúpená a sám sa označil za právneho nástupcu banky z predmetnej zmluvy, pričom z jeho vyjadrenia k žalobe vyplýva, že žalobkyňa stále považuje za svojho dlžníka (s poukazom na plnenie prisúdené rozhodcovským rozsudkom). Navyše sama žalobkyňa pri svojom výsluchu na pojednávaní vo veci 4Csp/110/2019 dňa 15.03.2022 (kde sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia z danej zmluvy voči banke) uviedla, že podnetom na základe ktorého začala celú túto vec riešiť bolo, keď to dali na vymáhačskú spoločnosť. Zodpovednosť žalovaného preto je tu daná.

38. Podľa § 529 ods.1 Občianskeho zákonníka námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky.

39. Uvedené podľa názoru súdu logicky platí aj pre námietky dlžníka vo vzťahu k neprijateľnosti zmluvných podmienok v zmluve, z ktorej pohľadávka vznikla, nakoľko ustanovenie § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka je vyjadrením princípu, že postúpenie pohľadávky na základe zmluvy uzavretej medzi postupcom a postupníkom nemôže mať za následok zhoršenie postavenia dlžníka. Preto je dlžník oprávnený voči postupníkovi uplatniť všetky námietky proti pohľadávke. Zákon vyžaduje, aby išlo o

námietky, ktoré tu boli v čase postúpenia pohľadávky. Môže namietat' všetko čo vylučuje, obmedzuje jeho povinnosť splniť pohľadávku, teda to, že pohľadávka vôbec nevznikla, jej výška uvedená v zmluve o postúpení nezodpovedá jeho povinnosti, povinnosť zanikla, pohľadávka nie je splatná a pod. Z pohľadu jeho námietok to má ten dôsledok, akoby k postúpeniu pohľadávky vôbec nedošlo. Preto podľa názoru súdu v prípade žalobkyne ako dlžníka ide tu o právo, ktoré je s postúpenou pohľadávkou spojené.

40. Súd v súvislosti so svojim záverom o tom, že je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného podporne poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn.2Cdo/125/2018 zo dňa 27.06.2019 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 72/2019 podľa ktorého právo spotrebiteľa domáhať sa na súde určenia bezúročnosti a

- 12 -

bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zostáva zachované aj voči tomu, na koho dodávateľ postúpil svoju pohľadávku z úveru.

41. Ak zostáva zachované právo spotrebiteľa domáhať sa na súde voči tomu, na koho dodávateľ postúpil svoju pohľadávku z úveru určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru, podľa názoru súdu rovnako zostáva zachované právo domáhať sa učenia neplatnosti časti zmluvy v podobe určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky, keď aj aktuálne účinné ustanovenie § 11 ods.4 súčasného zákona o spotrebiteľských úveroch (č.129/2010 Z.z.) spotrebiteľovi popri práve domáhať sa na súde určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru žalobou priznáva rovnako právo domáhať sa určenia neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere.

42. Súd považuje za procesne prípustné určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Podľa § 298 ods. 1 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou. Gramatickým a logickým výkladom predmetného ustanovenia je potrebné dospieť k záveru, že toto predpokladá situáciu, kedy súd určuje neprijateľnosť zmluvnej podmienky tak na základe návrhu, ako aj z úradnej povinnosti. Keď je súd oprávnený vysloviť neprijateľnosť zmluvnej podmienky bez návrhu, tým skôr ju môže vysloviť na návrh spotrebiteľa. Je treba si navyše uvedomiť, že ust. § 137 CSP obsahuje len príkladný (použité slovo „najmä“), teda neuzavretý okruh typov žalôb, o ktorých je možné rozhodovať v civilnom sporovom konaní. Za tohto stavu je zrejmé, že niet dôvodu, prečo by súd nemohol rozhodovať o žalobe o určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Nový Civilný sporový poriadok zakotvil síce osobitné konanie o abstraktnej kontrole v spotrebiteľských veciach s osobitnou príslušnosťou súdov (§ 301, § 31 CSP), no to neznamená, žeby konkrétny spotrebiteľ nemal právo, aby súd určil neprijateľnosť podmienky v jeho konkrétnej veci s cieľom dosiahnuť právnu istotu. Určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok má pre spotrebiteľa význam aj z hľadiska prípadnej možnosti uplatnenia nárokov vyplývajúcich z porušenia jeho práv (napr. nárok na primerané finančné zadosťučinenie).

43. Ani ustanovenie § 53a Občianskeho zákonníka v tomto smere nepredstavuje prekážku určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnej veci spotrebiteľa, ktorá už bola určená ako neprijateľná v individuálnom spore iného spotrebiteľa (podporne k tomu viď napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.6Co/114/2017).

44. Zo samotného zákonného ustanovenia (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 298 ods. 1 CSP, § 3 ods. 3 a 5 zákona č. 250/2007 Z.z o ochrane spotrebiteľa) vyplýva priamo právny záujem žalobkyne ako spotrebiteľa na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov zmluvy.

45. Keďže úver zo zmluvy tu už bol vrátený, súd sa musel zaoberať aj tým, či vyslovenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky v zmysle žalobného návrhu tu má opodstatnenie a žiadaný právny dopad na strany sporu, nakoľko úverový vzťah mal zaniknúť splatením poskytnutého úveru s príslušenstvom žalobkyňou, pričom dospel k záveru, že i tak je dôvodné určiť dané zmluvné podmienky za neprijateľné. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie

vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky (posudzuje sa, či zmluvná podmienka je z objektívneho hľadiska spôsobilá negatívne zasiahnuť do práv spotrebiteľa), ako ani to, kedy sa

- 13 -

spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú, t.j. či tak činí pred vstupom do zmluvného vzťahu s dodávateľom, počas jeho trvania, alebo až následne (podporne pozri aj tu uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.6Co/114/2017). Danosť právneho záujmu na zabezpečení právnej istoty, ochrany spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami nie je časovo limitovaná. Tento výklad je v súlade s judikatúrou Európskeho súdneho dvora, ktorej charakteristickou črtou je ochrana spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany (porov. spojenie prípadov C-154/15, C-307/15, C-308/15).²¹ Naliehavý záujem žalobkyne na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky je v danom prípade o to väčší, že táto podmienka (rozhodcovská doložka) aj bola použitá a na základe nej vydaného rozhodcovského rozsudku ju žalovaný stále považuje za svojho dlžníka.

46. Prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti (§ 137 písm.d/ CSP) tu možno vyvodit' z osobitného predpisu, a to z ust. § 3 ods. 3 a ods. 5 prvá veta zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov podľa ktorých každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. Proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva.

XX. K obrane žalovaného o nedostatočnom odôvodnení žaloby čo do určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky súd uvádza, že ani táto nie je dôvodná. Žalobkyňa v žalobe hneď po citácii generálnej klauzuly v § 53 ods.1 Občianskeho zákonníka definujúcej neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve uviedla, že predmetné ustanovenia sú práve takou neprijateľnou zmluvnou podmienkou. To sa nedá chápať inak, ako tak, že znenie danej podmienky je podľa nej rozporné s danou generálnou klauzulou, s čím ako súd uviedol sa stotožňuje. Pre požiadavku zdôvodnenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky zákon žiadne ďalšie osobitné kritériá, ktoré by žalobca žalujúci neprijateľnú zmluvnú podmienku mal tvrdiť a preukazovať nestanovuje, pričom je vecou súdu posúdiť, či sa o neprijateľné dojednanie jedná alebo nie. Ak v zmysle § 298 CSP súd v tam uvedených prípadoch môže určiť neprijateľnú zmluvnú podmienku aj sám, aj bez návrhu a teda aj vtedy, ak strany k neprijateľnosti zmluvnej podmienky neuvedú vôbec žiadne zdôvodnenie, potom je zrejmé, že aj v konaní, kde sa spotrebiteľ sám domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky tvrdiac jej rozpor s generálnou klauzulou a poukazujúc na posúdenie obdobných zmluvných podmienok v iných prípadoch súd pri rozpore zmluvnej podmienky s generálnou klauzulou v zákone nemôže konštatovať nedostatočné zdôvodnenie jej neprijateľnosti. Súd pripomína povinnosť členských štátov zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (článok 6 bod 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

48. Preto súd námietky žalovaného voči tej časti žaloby, ktorou sa domáhala žalobkyňa určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok považoval za nedôvodné a preto žalobe v tejto časti vyhovel.

49. Pokiaľ ide o časť žaloby, v ktorej sa žalobkyňa domáhala zaplatenia primeraného finančného zadosťučinenia, tu súd žalobu čo do základu mal za plne dôvodnú a čo do výšky za dôvodnú v časti.

50. Žalobkyňa tu v spore poukazujúc na neprijateľné zmluvné podmienky v zmluve a tvrdiac, že v zmysle § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa a § 298 CSP je možné domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia aj v konaní, v ktorom sa spotrebiteľ domáha určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky má za to, že sú naplnené zákonné podmienky pre priznanie jej primeraného finančného

- 14 -

zadosťučinenia v zmysle § 3 ods.5 veta tretia zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Výšku požadovaného zadosťučinenia vyvodzovala z výšky sumy o ktorú mala žalovanému preplatiť úver nad jeho istinu (suma 1.728,59 eur).

51. Súd vychádzajúc z tvrdení strán a výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobkyne čo do základu je plne dôvodná a čo do výšky je dôvodná v časti. Žalobkyňa podľa názoru súdu

vzniklo právo na primerané finančné zadosťučinenie proti žalovanému, ktoré v okolnostiach tu súdnej veci bolo dôvodné priznať jej vo výške 97,45 eur, a to z nasledujúcich dôvodov.

XX. Podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

53. Podľa § 298 ods.1 a 2 CSP súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu, aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

(2)Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takej zmluvnej podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takej zmluvnej podmienky alebo mu na základe takej zmluvnej podmienky uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahraďiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve alebo v iných zmluvných dokumentoch súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou.

54. Podľa názoru súdu žalobkyni právo na primerané finančné zadosťučinenie proti žalovanej z dôvodu splnenia všetkých zákonných podmienok v zmysle vyššie citovaného § 3 ods.5 veta tretia zákona o ochrane spotrebiteľa vzniklo.

55. K námietke žalovaného, že chýba zákonný predpoklad na uplatnenie tohto nároku, a to úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti súd uvádza, že s touto sa nestotožňuje, lebo rozsudok, ktorým súd vo výroku určí neprijateľnosť zmluvnej podmienky vytvára zákonný predpoklad pre uplatnenie sankcie voči tomu, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá, teda za to, že porušil svoju povinnosť, a to v podobe práva spotrebiteľa na primerané finančné zadosťučinenie. Preto pri vyhovení žalobe v časti o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok považoval súd za dôvodný aj nárok žalobkyne na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Žalobkyni vzniklo právo na primerané finančné zadosťučinenie, ktoré jej súd priznal s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu vo výške, ktorú považoval za primeranú. K prípustnosti žaloby spotrebiteľa, kde uplatní zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia priamo v žalobe o určenie neprijateľnosti

- 15 -

zmluvných podmienok súd dáva do pozornosti napr. rozsudok Okresného súdu Kežmarok sp.zn.10Csp/31/2021, Okresného súdu Prešov sp.zn.20CoCsp/35/2021, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn.11CoCsp/5/2022 alebo uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn.3CoCsp/1/2020 kde ten v tejto súvislosti uviedol, cit' Z citovaného zákonného ustanovenia (pozn. § 3 ods.5 zák.č.250/2007 Z.z.) však nevyplýva skutočnosť, aby žalobu o primerané finančné zadosťučinenie bolo možné podať spotrebiteľom jedine a výhradne až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa určí porušenie práv, resp. povinností dodávateľa voči spotrebiteľovi. Možno konštatovať, že je na výbere samotného spotrebiteľa, či zvolí postup uplatnenia nároku na ochranu spotrebiteľských práv a nároku na primerané finančné zadosťučinenie jednou žalobou alebo samostatnými žalobami.“

56. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14. 09. 2016 konštatoval, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne

vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve. Uplatnením práva však nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa (pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 2Co/118/2017zo dňa 18. 04. 2018 bod 9. odôvodnenia, rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp. zn. 20co/280/2016zo dňa 30. 11. 2017 bod 10. odôvodnenia).

57. Tu je to žalovaný, kto ako postupník pohľadávky považoval žalobkyňu za svojho dlžníka a bol to práve tu žalovaný, kto na dôkaz svojho tvrdenia, že žalobkyňa je jeho dlžníkom označil a predložil rozhodcovský rozsudok zaväzujúci žalobkyňu k plneniu sumy zo zmluvy až 1.565,94 eur s príslušenstvom, hoci ako to vyplýva z výsledkov konania vo veci 7Csp/7/2018, predmetná zmluva o úvere uzatvorená so žalobkyňou bola vyhodnotená ako absolútne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi so záverom, že aj v prípade jej platnosti by ju bolo potrebné považovať za bezúročnú a bez poplatkov a žalobkyňa už bolo voči pôvodnému veriteľovi- Poštovej banke, a.s. prisúdené vrátenie bezdôvodného obohatenia vo výške toho, čo na zmluve preplatila. Ak žalovaný aj v takej situácii považuje žalobkyňu za dlžníka a uplatňoval voči nej svoje nároky, ako vyplýva z výpovede žalobkyne na pojednávaní vo veci 4Csp/110/2019 a to na základe rozhodcovského rozsudku vydaného na základe dojednania (rozhodcovskej doložky) ktoré je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a preto absolútne neplatné, bolo dôvodné priznať proti nemu primerané finančné zadosťučinenie. Zo strany žalovaného ako obchodníka s pohľadávkami je toto konanie konaním v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.),

58. Tak prvoinštančný, ako aj odvolací súd vo veci 7Csp/7/2018 dospeli k jednoznačnému záveru, že veriteľovi nepatria žiadne úroky z daného úveru, a to hneď z viacerých dôvodov. Konštatovaná bola bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru, a to hneď pre viaceré porušenia náležitostí zmluvy podľa zákona č.258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch ako aj neplatnosť zmluvy z dôvodu neprimeraného úroku, čo je zrejme z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré si odvolací súd osvojil (viď bod 6 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu sp.zn.2Co/60/2019). Z odôvodnení vyššie uvedených rozhodnutí teda jasne vyplýva, že bol zistený nielen jeden, ale hneď viaceré základné a zásadné dôvody, pre ktoré celý nárok uplatňovaný tam žalobkyňou bol dôvodný a pre ktoré naopak predošlý postup banky (čo platí aj následne pre žalovaného ako postupníka pohľadávky), ktorí od nej uplatňovali neprimerané protiplnenie a ktorí aj viac ako rok po poslednej úhrade žalobkyne, ktorou už preplácala poskytnutý úver považovali ju stále za dlžníka bol nedôvodný a protiprávny.

- 16 -

59. Ak žalovaný vo vyjadrení k žalobe tvrdil povinnosť uviesť, ktoré práva spotrebiteľa boli porušené, tak z výsledku konania je to úplne zrejme. Bolo zjavne porušené právo žalobkyne nebyť obťažovaná existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v zmluve (viď § 3 ods.3 zákona o ochrane spotrebiteľa), právo na dodržiavanie povinnosti žalovaného nepoužívať neprijateľné zmluvné podmienky, nekonať v rozpore s dobrými mravmi a neukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu (viď § 4 ods.2 písm. a/ a c/ a § 4 ods.8 zákona o ochrane spotrebiteľa).

60. Primerané finančné zadosťučinenie pre spotrebiteľa v zmysle § 3 ods.5 zákona o ochrane spotrebiteľa nie je čo do výšky zákonom nijako konkrétne stanovené, klasifikované, či limitované, nie sú naň žiadne tabuľky či osobitné kritériá, základným a určujúcim kritériom v zmysle zákona je jeho primeranosť, ktorú súd posudzuje podľa vlastnej úvahy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci. Keďže zákon okrem primeranosti nestanovuje žiadne konkrétne kritériá, ktoré by spotrebiteľ mal tvrdiť a dokazovať, neobstojí tvrdenie žalovaného o nedostatočnom odôvodnení výšky požadovaného zadosťučinenia žalobkyňou. Pri posúdení dôvodnosti takej výšky je potom treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe.

61. Úvaha zvolená žalobkyňou pri stanovení výšky primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú odvodila od sumy o ktorú malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu na jej úkor (i keď uviedla sumu

nesprávnu, čo súd pri rozhodnutí zohľadnil) má svoju logiku, nakoľko odradiť dodávateľa od recidívy predsa môže práve jeho uvedenie si, že čím vyššiu sumu od spotrebiteľa bude nedôvodne žiadať, tým vyššie finančné zadosťučinenie v prípade úspešného uplatnenia ochrany spotrebiteľom následne bude musieť poskytnúť. Preto odradzujúci účinok vo vzťahu k tomu, aby boli dodržiavané náležitosti zmlúv a aby sa žalovaný v budúcnosti nedomáhal na spotrebiteľoch nedôvodných plnení v takej výške môže byť práve v takom prípade naplnený. To ale neznamená, že výška zadosťučinenia musí byť nevyhnutne matematicky zhodná so sumou, o ktorú sa veriteľ obohatil. Súd v okolnostiach vecí, prihliadnutím na to, že tu základom nároku bolo určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok za primeranú sumu zadosťučinenia považoval sumu 97,45 eur.

62. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochýb o tom, že požadovanie nedôvodných úrokov a poplatkov zo strany žalovaného od spotrebiteľa na základe rozhodcovského rozsudku, na vydanie ktorého rozhodcovský súd vzhľadom na neprijateľnosť, absolútnu neplatnosť rozhodcovskej doložky ani nemal právomoc logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobkyňa sa tu musela aktívne brániť nedôvodným nárokom, keďže žalovaný ju stále považoval za dlžníka. Žalobkyňa pri výsluchu vo veci 4Csp/110/2019 sama uviedla, že riešiť to začala potom, čo pohľadávka bola daná vymáhačskej spoločnosti. Musela vyhľadať advokáta, ktorý ju zastupoval v konaní.

63. Súd preto obranu žalovaného v spore nepovažoval za dôvodnú. Súd legitímne využitie zákonného práva žalobkyne proti žalovanému žiadať primerané finančné zadosťučinenie v žiadnom prípade nepovažuje tu za zjavné zneužitie práva, ako to tvrdil žalovaný. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie v sume 97,45 eur s prihliadnutím na to, že žalobkyňi už bolo za porušenie spotrebiteľských práv z predmetnej zmluvy priznané primerané finančné - 17 -

zadosťučinenie aj priamo voči banke vo výške 200,-eur, právoplatným rozsudkom súdu č.k.4Csp/110/2019-77 zo dňa 15.03.2022

64. V súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č.250/2007 Z. z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.6.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č.250/2007 Z. z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi. Zákon podmienku, aby spotrebiteľovi bola privodená ujma nevyžaduje (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn.6Cdo/127/2017). V ňom Najvyšší súd okrem iného v súvislosti s primeraným finančným zadosťučinením podľa § 3 ods.5 zákona č.250/2007 Z.z. konštatoval, že „zákonodarcu pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bez dôvodného obohatenia) je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne.“

65. Súd tak za primerané finančné zadosťučinenie na odčinenie všetkých útrap a dôsledkov u žalobkyne a na druhej strane na efektívne odradenie žalovaného od opakovania takých postupov považuje tu sumu 97,45 eur. Vo zvyšnej časti požadovaného primeraného finančného zadosťučinenie preto žalobu ako nedôvodnú zamietol.

66. Čo sa týka rozhodnutia o trovách konania, v danom prípade boli do jedného konania spojené viaceré samostatné nároky so samostatným skutkovým základom, ktoré mohli byť predmetom samostatných konaní, kde preto úspech a neúspech je podľa názoru súdu pri každom nároku potrebné posudzovať samostatne (1./ určenie neprijateľných zmluvných podmienok 2:/ primerané finančné zadosťučinenie). V prípade ak súd prejednáva v spoločnom konaní viacero právnych vecí, považuje sa pre účely rozhodnutia o náhrade trov konania každá z týchto vecí za samostatnú. V takom prípade treba samostatne posúdiť mieru úspechu a neúspechu strán, ďalej zvážiť, či neúspech nebol len v nepatrnej časti alebo či rozhodnutie o výške plnenia nezáviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu a to samostatne vo vzťahu ku každej z týchto vecí. Uvedené konania o čiastkových nárokoch majú totiž spoločné iba to, že sa o nich rozhoduje v jednom konaní (Uznesenie Najvyššieho súdu SR z 11. októbra 2012, sp. zn. 3 M Cdo 11/2011).

67. Čo sa týka časti konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, žalobkyňa tu bola úspešná, preto podľa výsledku konania vznikol jej nárok na náhradu trov konania, avšak priznať jej ho súd nemohol z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 257 CSP).

XX. Zo znenia ustanovenia § 257 CSP je zrejmé, že jeho aplikácia musí zodpovedať osobitným okolnostiam konkrétneho prípadu a musí mať vždy výnimočný charakter, čo potvrdzuje aj ustálená súdna prax (viď napr. R 34/1982). Použitie uvedeného ustanovenia, umožňujúceho súdu neuložiť neúspešnej strane sporu, resp. strane ktorá procesne zavinila zastavenie konania povinnosť nahradiť trovy konania úspešnej strane sporu, resp. strane ktorá zastavenie konania procesne nezavinila pritom nie je viazané na návrh, teda strana ktorá by inak mala povinnosť nahradiť trovy konania sa nemusí použitia uvedeného ustanovenia osobitne dovolať. Ak súd existenciu výnimočných dôvodov hodných osobitného zreteľa zistí sám, tak ak má naplniť svoje poslanie strážcu spravodlivosti a vyváženosti, musí ho aplikovať aj bez návrhu.

69. Dôvody hodné osobitného zreteľa súd vzhliadol v tom, že žalobkyňa už určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok z predmetnej úverovej zmluvy sa domáhala proti pôvodnému veriteľovi – Poštovej - 18 -

banke, a.s., a keďže nie je želateľný a hospodárny stav odporujúci zásade nemnoženia sporov, aby na určenie každej neprijateľnej zmluvnej podmienky spotrebiteľ inicioval samostatné konanie ak mu nič nebránilo domáhať sa určenie neplatnosti všetkých v jednom konaní, nebolo možné žalobkyni priznať náhradu trov konania v tejto časti. Povaha a druh neprijateľných zmluvných podmienok nevyklučovala ich uplatnenie jednou žalobou. Preto „kúskovanie“ zvolené žalobkyňou bolo nehospodárne, neúčelné, neumožňujúce priznať jej náhradu trov tohto konania v danej časti.

70. Iná je situácia ohľadom primeraného finančného zadosťučinenia, kde vzhľadom na podiel žalovaného na porušení práv žalobkyne bolo namieste priznať jej proti nemu náhradu trov konania. Žalobkyňa v základe nároku bola plne úspešná, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku – Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H.Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn.3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

71. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške, predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods.3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvod na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods.3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia (tu zo sumy 97,45 eur).

72. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods.2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods.2 a § 14 ods.4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobkyne od tejto povinnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda,

- 19 -

z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Svidník.

V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č.233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.